

Vesilahden kunta

Tietotilinpäätös 2024

Päiväys ja laatijat: Vesilahti 19.3.2025 Tarja Heino, Timo Haapaniemi ja Ville Pulakka

Hyväksyntä: KH 24.3.2025

vesilahti

Sisällysluettelo

Tiivistelmä

1. Johdanto
2. Tietosuojan ja tietoturvallisuuden toteuttaminen
3. Tiedonhallinta, tietovarannot ja tietovirrat
4. Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen
5. Arviointi, kehittäminen ja tiedon hyödyntäminen

Tiivistelmä (1/2)

Digitalisaation kasvu tuo kunnille haasteita tietojärjestelmien hallinnassa, henkilöstön osaaminen varmistamisessa ja tietoturvan toteuttamisessa. Kuntien on sopeuduttava jatkuvasti muuttuviin teknologisiin vaatimuksiin ja varmistettava riittävät resurssit digitalisaation toteuttamiseksi.

Tärkeimmät tietojärjestelmähankinnat ja kehitysprojektit vuonna 2024

- eVaka
 - Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän käyttöönotto kehyskunnallisena projektina.
- Esitystekniikan palveluiden käyttöönotto
 - Seudullisesti otettiin käyttöön esitystekniikan palvelut. Toimijaksi Tiera-sopimuksen kautta Atea.
- Integraatioalustan kilpailutus
 - Tampereen seudun kuntien käyttöön uudet ja modernit integraatoratkaisut ja -palvelut. Kilpailutuksen myötä uudeksi kumppaniksi Netum, joka tuottaa palvelunsa yhdessä Friends Technology Oy:n ja Devikone Oy:n kanssa.
- Hallinnon Intune
 - Projektin myötä hallinnon työasemien osalta siirrytään vuonna 2025 pilvihallittuihin laitteisiin.
- Kiinteistöjen tietoliikennelaitteiden päivittäminen
 - Sopimuskumppani Telian kanssa aloitettiin projekti, jonka aikana uusitaan tietoliikennelaitteistoja ja saadaan ajantasaiset ja tietoturvalliset laitteet kunnan kiinteistöihin.
- Tiedonohjaussuunnitelman päivitysprojekti yhdessä prosessikuvausten kanssa jatkui vuonna 2024.

Tiivistelmä (2/2)

Tekoälyn käyttöönotto

Tekoälyratkaisujen käyttöönotto kunnissa on monitahoinen tehtävä, ja koko kuntakenttä on vasta tekoälyratkaisujen käyttöönoton alkutaipaleella. Tampereen seudun kunnissa hyödynnetään organisaation varmistamia ja järjestämiä tekoälyratkaisuja erilaisten palvelujen kehittämiseen, sisältöjen tuottamiseen ja tukemaan henkilökohtaista työtehokkuutta. Vuonna 2024 pilotoitiin seudullisesti Microsoft Copilot:ia.

Kehitystarpeet

- Ajantasainen tiedonohjaussuunnitelma on keskeinen väline varmistamaan tietojen käsittelyn lainmukaisuutta. Tiedonohjaussuunnitelmassa kunnan toimintaprosesseille ja siinä syntyville tiedolle määritellään käsittelyä ja säilyttämistä koskevia metatietoja.
- Digitalisaation etenemisen myötä sähköisen aineiston lainmukainen säilyttäminen ja arkistointi on tarpeen suunnitella silmällä pitäen myös mahdollisuutta siirtää aineistoa muihin järjestelmiin (hyödynnettävyys). Tämä edellyttää sähköisen aineiston laadunvarmistusta ja metatiedottamista.
- Riskienhallinnan kehittäminen esim. tietojärjestelmien tietoturva-auditointien avulla.

1. Johdanto

Vesilahden kunnan tietotilinpäätös tarjoaa katsauksen kunnan tiedonhallintaan, tietoturvaan ja tietosuojaan. Sen tavoitteena on antaa sidosryhmille, kuten kunnanhallitukselle ja kuntalaisille, kokonaiskuva tietojen hallinnan tilasta ja kehityksestä.

Digitalisaation myötä tiedon merkitys on kasvanut ja sen systemaattinen seuranta on tärkeää lakisääteisten vaatimusten ja palveluiden laadun varmistamisessa.

Tietotilinpäätös tarkastelee kunnan tietoturvan nykytilaa, prosesseja ja kehitystoimia, ottaen huomioon lainsäädännön vaatimukset, henkilöstön koulutuksen sekä tietoturvariskien hallinnan.

Tavoitteena on tarjota ajankohtainen katsaus tietoturvan ja tietosuojan hallintaan sekä tukea jatkuvaa kehitystä.

2. Tietosuojan ja tietoturvallisuuden toteuttaminen (1/2)

Vesilahden kunnan tietohallinto nojaa vahvasti seudulliseen yhteistyöhön. Seudullinen yhteistyö mahdollistaa Vesilahden kunnalle

- laadukkaan palvelujen järjestämisen, laajan palveluntoimittajan verkoston sekä palvelutuotannon ja tietojenkäsittelyn nykyaikaiset menetelmät
- palveluntoimittajan laadukkaan tietosuoja- ja tietoturvatason
- laitekannan ajantasaisuuden (leasing-menetelmä)

Vesilahden kunnassa tietohallinnosta vastaa hallintosäännön mukaan hallintojohtaja. Lisäksi kunnassa työskentelee ICT-asiantuntija ja tietosuojavastaava (osa-aikainen).

Tietoturvatointia ja tietosuojaa ohjataan sekä ulkopuolisin säädöksin ja määräyksin, että seudullisin ja Vesilahden kunnan omin ohjein ja suosituksin.

Vesilahden kunnan henkilöstö on velvollinen suorittamaan vuosittaisen tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen. Suoritusmääriä valvoo tietosuojavastaava.

Kunnan intranet sisältää ohjeita ja neuvoja tietosuojaa ja tietoturvaa koskeviin asioihin. Sisällöistä vastaa tietosuojavastaava.

2. Tietosuoja ja tietoturvallisuuden toteuttaminen (2/2)

Toimenpiteitä 2024

- Seudullisen palveluntoimittajan toimeksiannolla läpikäytiin Vesilahden kunnan käyttöoikeusryhmiä (luvitus verkkolevylle, sähköpostilistoihin, Sharepoint-hakemistoon). Käyttöoikeusryhmiä yhteensä 503, vanhentuneita ja poistettuja ryhmiä 378.
- Seudullisena hankkeena sekä omana työnä suoritettiin tietosuoja koskevia vaikutustenarviointia (DPIA; arvioidaan henkilötietojen käsittelyä ja siihen liittyviä riskejä) opetustoimen käytössä olevista sovelluksista.
- Asianhallintajärjestelmän ja sähköisen kokoushallinnan kirjautumisessa siirryttiin Entra ID –kirjautumiseen (vesilahti.fi-tunnuksella, 66 tunnusta) ilman sovelluskohtaisia käyttäjätunnuksia ja salasanoja.

Mittarit

Laitekanta	2024 (lkm)
Pöytäkoneet	30
Kannettavat laitteet (Windows)	220
Tabletit (iPad)	62
Tabletit (Chromebook)	231
Matkapuhelimet	145

AD tunnukset	2024 (lkm)
Henkilöstö	212
Luottamushenkilöt	46
Muut	5

Tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen suoritukset (Navisec)	2024 (%)
Koko henkilöstön koulutusmoduuli	86
Opetuspalvelujen koulutusmoduuli (toimialakohtainen)	91
Varhaiskasvatuspalvelujen koulutusmoduuli (toimialakohtainen)	76

3. Tiedonhallinta, tietovarannot ja tietovirrat

Vesilahden kunta tiedonhallintalain mukaisena tiedonhallintayksikkönä ylläpitää

- *tiedonhallintamallia*, jossa kuvataan tietojenkäsittelyn toteutustavat Vesilahden kunnassa
- *asiakirjajulkisuuskuvausta*, joka on yleiskuvaus Vesilahden kunnan asiarekistereistä ja palvelujen tuottamisessa kertyvistä tiedoista sekä niiden käsittelystä helpottaen kuntalaisten ja muiden asianosaisten kunnalle osoitettujen tietopyyntöjen yksilöintiä ([linkki asiakirjaan](#))
- *tietojärjestelmäsalkkua*, joka sisältää tietoja kunnalla käytössä olevien keskeisten järjestelmien ja sovellusten ylläpitoon liittyvistä vastuista, teknisistä ominaisuuksista ja elinkaaresta. Seudullisesti hankittuja tietojärjestelmiä ja sovelluksia hallinnoidaan myös Efekte-palvelussa, sisältäen niitä koskevat muutospyyntöjä.
- *tiedonohjaussuunnitelmaa*, joka kuvaa tiedon elinkaaren hallintaa tietojen luomisesta niiden tallennuksen ja käytön eri vaiheiden kautta aina niiden lopulliseen poistamiseen tai arkistointiin asti.

Toimenpiteitä 2024

Tiedonohjaussuunnitelman päivitysprojektissa vuorossa

- *rakennusvalvonnan* toimintaprosessien (tehtäväluokka 10.03.00) päivitys vastaamaan uutta rakennuslakia
- *taloushallinnon* toimintaprosessien (tehtäväluokka 02) päivitys

Mittarit

Järjestelmäsalkku	2024 (lkm)
Järjestelmät ja sovellukset	70

4. Rekisteröidyn oikeuksien toteutuminen (1/2)

Vesilahden kunta toteuttaa sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatetta, jolloin valvomme henkilötietojen käsittelyä kaikissa tiedon elinkaaren vaiheissa.

Toteutamme rekisteröidyn oikeuksia saada tietää, käsitelläänkö Vesilahden kunnassa hänen henkilötietojaan ja mitä henkilötietoja käsitellään

- *tietosuojaselosteissa* kerromme henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoituksesta, käsittelyperusteesta, henkilötietorooleista ja -ryhmistä, tietojen ylläpitojärjestelmistä, tietojen suojaamisen periaatteista sekä mahdollisista henkilötietojen luovutuksista
- *tietopyyntöjen hallinnointi* toteutetaan sisäisen ohjeistuksen mukaisesti ([lomake, vahva tunnistautuminen](#))

Tietoturvapoikkeamat

Tietoturvapoikkeamien hallinnointi ja käsittely toteutetaan Vesilahden kunnan sisäisen ohjeen mukaisesti tietosuojavastaavan johdolla.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta täytyy ilmoittaa valvontaviranomaiselle, jos loukkauksesta voi aiheutua riski luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille.

4. Rekisteröidyn oikeuksien toteutuminen (2/2)

Kuntaa koskevia tietoturvapoikkeamia voivat olla esim.

- laitteita koskevat hakkeroinnit, tietomurrot, haittaohjelmatartunnat ja katoamiset
- tietojen kalastelukampanjat ja palvelunestohyökkäykset
- tietojen väärinkäyttö, henkilötietojen huolimaton käsittely ja tietojen eheyden rikkominen
- virheelliset käyttöoikeudet tai käyttöoikeuksien väärinkäyttö

Toimenpiteitä 2024

- Osallistuimme kuudetta kertaa Digi- ja väestötietoviraston järjestämään Suomen suurimpaan digitaalisen turvallisuuden harjoitukseen (Taisto) 7.11.2024. Osallistujina johtoryhmä, viestinnän suunnittelija, ICT-asiantuntija ja tietosuojavastaava.

Mittarit

Tietoturvapoikkeamat (lkm)	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Vesilahden kunnan sisäistä toimintaa koskevat	3	2	1	2	2	1	3
Tampereen seutukuntaa ja Vesilahden kuntaa koskevat	2	1	-	-	-	-	-
Palveluntoimittajaa ja Vesilahden kuntaa koskevat	4	-	1	1	-	-	-
Muut Vesilahden kuntaa koskevat	-	-	-	-	1	-	-
YHTEENSÄ	9	3	2	3	3	1	3
Tietosuojavaltuutetulle tehdyt ilmoitukset	2	1	-	1	-	-	1

5. Arviointi, kehittäminen ja tiedon hyödyntäminen

Tietoturva- ja tietosuojatyö on haastavaa toimintaympäristön digitalisaation ja sen seurauksena vaatimusten kasvun vuoksi.

Kehittämistoimenpiteitä

- Vuoden 2024 lopulla päätettiin kuntaan perustaa uudelleen *tietosuojatyöryhmä* (hallintojohtajan puolesta kehitysjohtaja, tietosuojavastaava, ICT-asiantuntija) ja tehtäväkentän hallintaa varten *tietosuojan vuosikello*.
- *Kehyskuntien keskitetty tietohallintoyksikkö* aloittaa vuoden 2026 alusta. Yksikön tavoite on vastata kehyskunnille yhteisten ja erikseen määriteltyjen ICT-palveluiden ja –sovellusten hallinnasta. Palveluiden hallintaan sisältyy palvelun elinkaaren suunnittelu, johtaminen ja kehittäminen; palvelun laatu ja toimivuus; resurssien hallinta; toimittajayhteistyö sekä yhteistyö seutu- ja kuntatason kanssa.
- Seudullisesti aloitettu mittava *perustietotekniikan kilpailutus* saatetaan päätökseen vuonna 2025.
- Seudulliseen tekoälypilotointiin osallistuminen vuonna 2024 ja tekoälyn hallittu käyttöönotto koko kunnassa.
- Lisääntynyt sähköinen tietoaineisto edellyttää myös *sähköisen arkistoinnin* kehittämistä. Kunnalla on valmius liittää käyttämäänsä asianhallintajärjestelmään myös sähköinen arkisto ja tätä suunnitellaan vuosille 2025-2026.
- Henkilöstön *tietosuoja- ja tietoturvaosaamista* lisätään käytössä olevan Navisec –opetusportaalin laajennuksella vuonna 2025. Laajennus pitää sisällään roolikohtaisesti kohdennettuja koulutusmoduuleja mm. organisaation johdolle ja luottamushenkilöille.